

de l'ésser que genera un canvi qualitatiu en la nostra personalitat; és una comprensió més lligada a l'afecte que no a la freda algoritmització pròpia del segon arquetip (sempre cercant, aquest darrer, un llenguatge asèpticament formalitzat que independitzi el logos de qualsevol component connotatiu). La comprensió pròpia de l'arquetip solar és un acte conscient d'un intel·lecte formulador, classificador i ordenador. Les diferències entre aquests dos arquetips són, sens dubte, molt més àmplies que no pas aquestes, però em penso que amb això que hem apuntat n'hi ha prou per a plantejar un dubte: és possible d'escindir en l'home aquests dos tipus de pensament? Potser si miréssim cap a la poesia i l'art en general, tot confrontant-los amb les ciències físico-matemàtiques, podríem sentir-nos temptats de donar-hi una resposta afirmativa; però, si ho fèiem, confondríem la departamentalització acadèmica de la capacitat productiva de l'home amb aquesta mateixa capacitat.

El lector opina

Un art sense nord

En el número d'EL TEMPS corresponent a l'Onze de Setembre d'enguany, he pogut llegir amb interès el debat que sobre art i societat aquest setmanari ha publicat. Tot i la qualitat dels col·laboradors d'aquest debat, m'ha semblat que les seves opinions estètiques cauen en l'òrbita de la galàxia del món mediàtic. Vull dir que llur informació és l'estàndard admesa pel món oficial.

A casa nostra, el món de l'art és un fet vivent i per aquest motiu existencial, parlar d'estètica no és gens fàcil, ja que no sempre admetem la literatura que especificada en l'art és consumida arreu amb una certa docilitat. És tan ric el fet artístic que fins i tot ens permetem posar els punts sobre les is quan parlem de Sorolla... i el sorollisme.

La ciutat de València amb l'IVAM i ara Barcelona amb el Museu d'Art Contemporani són una demostració del guirigall que els "interessos" i partidismes ocasionen. Parlar d'art, en aquest moment històric –posterior a la guerra freda– és com fer-ho a una brúixola sense nord. Potser haurem d'esperar a comprovar què passa amb el fet "postmodern" i veure què cal deixar i què cal mostrar... Fet i fet, hi ha un cert engany maliciós i despòtic i amb aquest acuit i amagar deixem de banda que la pervivència de tot plegat –vull dir del món informal o irracional– ha deixat d'interessar i les subvencions que el mantenen dempeus no són en aquest moment suficients. La història té les seves prioritats, i en aquest remolc sempre queden engoli-

Tant Hesíode com Èsquil, quan ens van transmetre el mite de Prometeu, van preocupar-se d'afegir-hi que l'oferta tècnica del tità als humans (entesa en el seu sentit més ample) anava indissolublement associada a l'ocultació i a l'engany. Dit d'una altra manera: el producte humà és sempre enganyós perquè amb la seva aparença de perfecció ens oculta alguna cosa que s'amaga més enllà de la pròpia capacitat humana. En vist d'aquesta situació, el creador de la filosofia, Plató, no va fer sinó mostrar l'esforç de la filosofia com un intent sempre inacabat de donar tombs entorn dels fets de l'home, tot mirant d'acostar-se a allò que sempre roman a l'ombra. Si aquest esforç pot tenir cap possibilitat d'èxit és gràcies a la familiaritat antropològica entre l'home i la bellesa. L'intent de gestionar l'economia de l'esperança tot cercant les empremtes de la bellesa és l'esforç de la filosofia, esforç tan mític com ineludiblement humà.

Gregori Luri Medrano

des les grandiloqüents maquinacions sense una bases sostenible per la població civil. Fet i fet, aquest és, potser, el problema del ser i no ser de l'art de la nostra època.

*Jordi Pausas i Mestres
Barcelona*

L'art per l'art

La vitalitat de l'art i de la cultura en general és, des del meu punt de vista, inversament proporcional a la institucionalització que pateixen. En aquest sentit, per tant, són moments dolents per a l'art. I és que amb la massificació de la nostra societat, durant aquest segle XX, l'art també s'ha fet de masses, contravenint així l'esperit originari de tot art, que és la interpretació *personal* de la realitat.

Dic això perquè crec que és del tot imprescindible de retornar a l'art amateur, a l'art per l'art, lluny dels circuits comercials i fins i tot dels cenacles intel·lectuals que fagociten la producció amb un interès gairebé sempre crematístic. La professionalització no és, al meu entendre, una bona notícia per a l'art perquè interfereix decisivament en el resultat final del procés creatiu. Qui paga mana i qui cobra fa allò que li diuen o allò que podrà rendibilitzar millor. Això vol dir que els artistes no s'hi puguin guanyar la vida? En absolut. Però em sembla que el matís queda clar: Escultura experimental, sí; monumentalitat, no. Teatre al carrer, sí; centres dramàtics, no... Art, sí; negoci, no.

*Miquel Casals
Sant Just Desvern (Barcelonès)*

